

Kis-Csillag Tanoda

„HELYET!” Alapítvány

5100 Jászberény, Faiskola. u. 3.

Elérhetőség: 06-20- 417-3405

E-mail cím: helyetalapitvany@gmail.com

A „Kis-Csillag Tanoda” rövid bemutatása

A jászberényi „Helyet!” Alapítvány 2016 januárja óta működteti a város szegregátumában élő, hátrányos helyzetű, főleg roma származású gyermekek számára fenntartott tanodáját. A tanodába járó gyermekek létszáma folyamatosan növekszik, célunk, hogy az idejáró gyermekek létszáma elérje a 30 főt.

Az alapítvány konzorciumi partnere Jászberény Városi Önkormányzatnak a TOP-5.2.1 „Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi programok” c. projekt megvalósításában, mely 42 hónapos időtartama alatt a forrás terhére 22 hónapon keresztül tudja szervezetünk működtetni a tanoda programot. A projekt célcsoportjai a város szegregált területén élő, hátrányos helyzetű családok, akikkel komplex, settlement típusú szociális munka folyik. Ennek a munkának fontos kiinduló- és összetartó pontja a tanoda. Az idejáró gyermekek kapcsolatot jelentenek a családokkal, nevelésükkel, fejlesztésükkel

magukra a családokra is közvetlen hatást tudunk gyakorolni. A tanoda több megvalósuló közösségfejlesztő – pl.: roma hagyományőrzés, melynek során a gyermekek autentikus cigány zené és táncokat tanulnak – és a családok gazdasági önellátását segítő program – közösségi fóliasátras kertészkedéshez a családjaik számára a gyermekek állítják elő a palántákat – kiindulópontja.

A tanoda működésével kapcsolatban a város köznevelési intézményeiből számos pozitív visszacsatolás érkezett. Elsősorban javultak a bevont gyermekek tanulmányi eredményei, szociális kapcsolati, kevesebb konfliktus volt tapasztalható környezetükben. Észrevehető volt a tanoda indulásakor, hogy elsősorban azokat a „problémás” tanulókat igyekeztek ide irányítani, akik rendszeres konfliktusok forrásai voltak az iskolai életben, a pedagógusok mintegy szabadulni szerettek volna tőlük azáltal, hogy javasolták szüleiknek a tanodai foglalkozásokon való részvételt. A különféle életkorú, szociális beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek megfelelő kezelése, a keretek kialakítása a legnehezebb feladatot jelentette a pedagógusok számára. Több hónapra volt szükség, hogy a kialakított szabályok nyugodt működést biztosíthassanak.

A szolgáltatás működése alatt munkatársai jó kapcsolatot alakítottak ki a városban működő civil szervezetekkel, egyesületekkel, intézményekkel, akik együttműködésükkel támogatták a tanoda egyéb, jellemzően szabadidős programjait, gyerekek megismerhettek hasonló korú, de más szociokulturális közegből érkező fiatalokat és viszont.

A célcsoport és pedagógiai szemléletünk

A szegregátumban élő fiatalok nem találják a helyüket a nagyvilágban, sem a saját családjukban, de még az utcán is megvető pillantásokat kapnak. A tanodának helyet adó Csillag-Cserhaj szolgáltatóház egy közeget biztosít, ahol ők is biztonságban vannak, adottak a körülmények és az eszközök, hogy értelmes elfoglaltsággal töltsék el délutánjaikat. Ahol nincsenek „láb alatt”, nem nézik ki őket, ahol önmaguk lehetnek és egymást segítve, támogatva, ösztönözve „megválthatják a világot”.

Megismerhetik az együttműködés, csapatmunka fontosságát, elsajátíthatják a problémamegoldás legfontosabb technikáit. Élményekben gazdag foglalkozások és kreatív feladatok révén önállóbbá, önmegvalósítóbbá válnak. Felelősségteljesebb, együttműködőbb és nyitottabb gondolkodású felnőttekké formálódhatnak. A cél, hogy az utcán bandázó fiataloknak hasznos szabadidő eltöltési lehetőségeket kínáljunk, hogy elfeledjék mindennapi problémáikat, vagy éppen ezeket feldolgozva, egy nyugodt, baráti légkörben feloldódhassanak, és idővel, észrevétlenül a társadalom értékes tagjaivá válhassanak.

A napi szintű programok mellett – mint pl. a kreativitást, ügyességet, logikát, csapatszellemet erősítő foglalkozások – a külső programokra szórakozásra is, mint pl. mozi, kirándulás, sport is időt kell szánni. Szervezünk gyermek- és családi rendezvényeket, sporteseményeket, helyi bajnokságokat.

A kamaszok olyan társaságot keresnek, ahol megértik őket, ahol ők alakíthatják a személyiségüket körülvevő miliőt. Új normák után vágyódnak, melyekben jobban hisznek, és amelyekben igazolva látják saját elképzeléseiket.

Rendelkezésre álló erőforrások

A megvalósítás helyszíne Jászberény, Faiskola utca 3. Csillagház-Cserhaj Szolgáltatóház. Az épület a TÁMOP-5.3.6-11/1 kódszámú „A jászberényi Faiskolai utcai szegregátum komplex telepprogramja” c. projekt keretében került kialakításra, a fenntartási időszak alatt az egyéb szolgáltatások mellett a „Helyet!” Alapítvány folytatja a projekt során elindított tanoda működtetését. A helyszínen két közepes méretű terem áll rendelkezésre a tanodai foglalkozások megtartására, valamint egy nagyobb helyiség, ami előadások tartására, ill. nagyobb helyet igénylő foglalkozások – pl. drámapedagógia – számra is megfelelő helyszínt biztosít. A szolgáltatóházban szociális mosoda és fürdő is működik, lehetőség van informatikai eszközök igénybevételére, internet elérésre, a hozzátartozó udvar 200 fős rendezvény

lebonyolítására alkalmas, homokozóval, mászókával, kialakított tűzrakhellyel rendelkezik.

A tervezett tevékenységek megvalósításához szükséges nagy értékű tárgyi feltételek a korábbi programból rendelkezésre állnak, egyedül a kézműves és művészeti foglalkozásokhoz szükséges alapanyagok biztosítását szervezetünk vállalja. Az alapanyagok beszerzése során eddig is nagy hangsúlyt fektettünk a jó minőségű, természetes anyagok beszerzésére. A művészeti tevékenységek során indirekt módon olyan akarati, érzelmi, szellemi képességek fejleszthetők, melyek a mindennapi életben is tanulóink hasznára válnak. A foglalkozások pontos rendjének és típusának összeállítása a tanulók képességeinek felmérést követően, az egyéni fejlesztési tervekben meghatározott célok alapján történik.

A tanoda működtetéséhez szükséges személyi feltételek rendelkezésre állnak, jelenleg 2 főállású pedagógus és a 2 fős technikai dolgozói létszám áll rendelkezésre a tanodában. Munkájukat a családokkal kapcsolatot tartó 3 fő felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező esetmenedzser segíti. Valamennyi jelenleg a tanodai munkában részt vevő kollégánk rendelkezik a szükséges szakértelemmel és a célcsoporthoz fűződő szakmai tapasztalattal. A tanoda pedagógiai munkájának vezetését Waldorf végzettségű pedagógus látja el, ennek eredményeképp a gyermekmegfigyelésre alapozott, életkori és személyes sajátosságokat figyelembe vevő pedagógiai munka folyik az de járó gyermekekkel.

Szülőkkel való kapcsolattartás

A szülőkkel, oktatási intézményekkel való kapcsolattartás elengedhetetlen ahhoz, hogy sikeresen tudjuk elérni és bevonni a részt vevő gyermekeket. Folyamatos kapcsolattartással, tanácsadással elősegíteni a családon belüli konfliktusok feloldását, az esetleges lemorzsolódás veszélyének feltárását, kezelését, a tanodába járó gyermekek helyzetének minél jobb megértését a megfelelő pedagógiai módszer kiválasztásához, amihez szükséges a családok, egyéni

élethelyzetek minél pontosabb, ember közeli megismerése. Ezért különösen fontos a család lakóhelyének, közvetlen környezetének minél alaposabb megismerése, a családlátogatások, ill. a családok aktív bevonása a tanodában zajló programokba. A szülőkkal való sikeres együttműködés alapja az, ha felismertetjük velük hogy mennyire fontos az aktív szerepvállalásuk, személyes példamutatásuk a gyermekük életében, fejlődésében és ennek bemutatására lehetőséget is teremtünk a rendezvények megvalósításában való együttműködés lehetőségének biztosításával.

Nyitott tanodai program megvalósítását, az ott folyó munka bemutatására, lehetőség szerint újabb tanuló felvételére összesen négy alkalommal tervezzük a köznevelési intézményekkel együtt működve. Mindezek mellett rendszeres szabadidős programok biztosításával kívánjuk tanulókat és a családok elérését, projektben tartását elsegíteni, a szabadidő közös és hasznos eltöltésének lehetőségét biztosítani.

A hátrányos helyzetű vagy roma tanulók számára hátrányos helyzetük kompenzálása, esélyegyenlőségük biztosítása, ill. az egyéb motivációs eszközök bevonása különösen fontos így megfelelő tájékoztatást kell nyújtani számukra az elérhető támogatási rendszerekről felhívásokról, ösztöndíj programokról, stb. Ehhez egyrészt szükséges az ezeket a támogatásokat nyújtó együttműködő partnerekkel – települési önkormányzat, helyi roma nemzetiségi önkormányzat – való folyamatos kapcsolattartás, ill. a tanulók számára kiírt egyéb pályázati lehetőségek, melyek figyelése, feltérképezése, a tanulók, a szülők és az oktatási intézmények tájékoztatása, az arra való felkészítés a tanoda munkatársainak feladatai közé tartozik.

Tanulástámogatás, kiemelten az alapkészségek fejlődésének támogatása, a tanuló egyéni fejlesztési tervének elkészítésén és megvalósításán keresztül egyéni előrehaladási napló vezetésével

A mai oktatási rendszerben lévő tanulók legnagyobb hiányosságaiként említik a különféle kompetenciamérések már alsó tagozatban is a

számolási, szövegértési alapkészségek alacsony fokát, mely hiányosságok nagyban kihatna a későbbiekben az iskolai előmenetelre. Ezeknek az alapkompenciáknak a hiányában nem várható el, hogy ezek a gyermekek magasabb osztályokban az elvárásoknak megfelelően teljesítsenek lévén, hogy nem akarnak, hanem nem tudnak megfelelni az ottani elvárásoknak. Ezek a problémák kiváltképp tapasztalhatóak a hátrányos helyzetű, nehéz szociális körülmények közt élő gyermekek körében. Minden bevont tanulóról egyéni fejlesztési terv készül, az abban foglaltak biztosítására 3 havonta ellenőrzik a kitűzött célok teljesülését, ennek kapcsán egyéni haladási napló készül.

A végzettség hiánya, a munkavégzéshez szükséges ismeretek sikertelen elsajátítása olyan zsákutcába tereli ezeket a fiatalokat, mely egész további életüket meg fogja határozni, kihatással lesz jövedelmükre, életkörülményeikre, lakhatási viszonyaikra. Közülük nagyon kevesen lesznek akik a későbbiekben sikeresen lesznek bevonhatók valamilyen képzési programba és lesznek versenyképesek az elsődleges munkaerőpiacon.

Ezért különösen fontos, hogy a megfelelő, innovatív, személyre szabott pedagógiai módszerek alkalmazásával, változást hozzunk ezeknek a gyermekeknek az életébe, képesek legyenek megélni saját tehetségüket, sikereiket, támogassuk őket önmaguk és környezetük megismerésében.

A fejlesztési tervekben meghatározásra kerülnek az elérni kívánt rövid-, közép- és hosszú távú célok. A tervek elkészítésekor a tanoda pedagógusai együttműködnek a tanuló oktatási intézményével, pedagógusaival, amennyiben releváns a fejlesztő pedagógusokkal és egyéb szolgálatok szakembereivel, hogy a tanuló egyéni szükségleteinek megfelelő fejlesztő tevékenységekben is részt vehessen. Hasonlóan szükséges a munka eredményének mérése is minden tanév végén.

Lehetőséget kívánunk biztosítani a külső résztvevők számára is, hogy csatlakozzanak a tanoda program sikeres megvalósításához. Így a programba segítőként szeretnénk bevonni olyan középiskolás –elsősorban roma – fiatalokat, akik sikeresek a pályaválasztás területén és

kötelező közösségi szolgálatukat szívesen töltenék hátrányos helyzetű vagy roma fiatalok segítségével. A fiatalok felkutatásában és bevonásában a Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségére számíthatunk.

A városban működik továbbá az [Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campus](#) a, ahol hagyományosan nagy múltú tanító és szociális munkás képzése zajlik. Az intézménnyel megvalósított együttműködés keretében lehetőséget szeretnénk biztosítani a hallgatóknak, hogy gyakorlati idejüket a tanodában is letölthessék, továbbá önkéntes tevékenységnek is lehetőséget biztosítunk. Az Egyetemen hosszú évek óta zajlik sikeres roma szakkollégiumi munka, reményeink szerint az ott tanulók részvételükkel, személyes példájukkal pozitívan fogják tudni befolyásolni tanulóink jövőképét.

A bizonytalan jövőkép különösen érezhető a pályaeorientáció területén. A tanulók nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel sem a munka világról, sem pedig a középfokú oktatás területéről. Ezért szükséges a tanulók és családjaik pályaeorientációs ismereteinek bővítése szakember segítségével, csakúgy, mint a város középfokú oktatási intézményeiben tanuló hátrányos helyzetű vagy roma származású fiataljainak bemutatkozása. A korábbi időszakban nagy érdeklődéssel és sikerrel zajlottak különféle ipari-, mezőgazdasági telephely látogató programjaink, melynek során a tanulók meglátogathatták a város ipari parkját és megismerhették az ott folyó munkát. Ennek a programelemnek a folytatására a város nagy munkáltatóitól további lehetőséget is kaptunk. Nagyon fontos, elérendő célunk, hogy minél több fiatal folytassa tanulmányait a középfokú oktatásban és piacképes szakmát szerezzen, a műszaki területen szerzett középfokú végzettségű munkavállalók nagyon is keresettek a munkáltatók körében. A pályaeorientációs ismeretek bővítésére külön foglalkozások keretében kerül sor a felső tagozatos diákok részvételével minél több munkáltató, külső szervezettel együttműködve, köztük Jász-Nagykunszolnok Megyei Kormányhivatal Jászberényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának bevonásával.

Az egész napos iskola bevezetése és a településen működő iskola rendőr program ellenére sajnos egyre fiatalabb korosztályt érint a sorozatos lógások és az ezzel járó veszélyek – dizájner drogok, kisebb-nagyobb

vagyon elleni bűncselekmények, csellengés – , nem áll rendelkezésre olyan közösségi tér, mely fel van készítve ezeknek a fiataloknak a befogadására, a Komplex telep-program keretében létrejött szolgáltatóház, ahol maga a tanoda is helyet kap lehetőséget szeretne biztosítani a programba résztvevő gyermekeknek szabadidejük hasznos eltöltésére, közben egy olyan támogató közösséget létrehozni és működtetni, mely aktívan tesz tagjainak előrehaladásáért és segíti a felmerülő problémák leküzdésében. A közösség sikeres működtetéséhez elengedhetetlen a családok bevonása, aktív szerepvállalása a tanoda életében, ezáltal is csökkentve a tanulók igazolatlan hiányzásait, csellengését.

A korábbi projekt során tapasztalható volt, hogy hiába biztosított az iskolákban a gyermekek háromszori étkezése, azok sok esetben éhesen érkeztek meg a foglalkozásokra ezért szükség volt napi egyszeri étkezés biztosítására. Éhes gyermekekkel nem lehet eredményes munkát folytatni, így a program során továbbra is biztosítunk napi egy étkezést a bevont gyermekek számára, családjaikat a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel folytatott közös élelmiszermentés során átadott csomagokkal segítjük..

A nagy értékű eszközök beszerzése a projekt során nem indokolt, mivel azok már rendelkezésre állnak, egyedül a tanodai foglalkozásokhoz szükséges kis értékű eszközök, ill. a képességfejlesztő eszközök pótlása szükséges.